

Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde Pehlivanlara Ödenen Yolluk ve Ödüller İle İlgili Kavramsal Bir Çalışma

Abdil ARI^{1A}

¹ Selçuk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü
Address Correspondence to Abdil ARI: e-mail: abdilari@selcuk.edu.tr

A:Orcid ID: 0000-0002-5915-7761

Özet

Türkiye'nin Edirne ilçesinde düzenlenen Kırkpınar yağlı güreşleri festivali 661 yıldır düzenlenmektedir. Bu geleneksel ve görkemli organizasyon 2010 yılında UNESCO'nun 'İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasını Temsili Listesi'ne girmiştir. Alan araştırmalarına baktığımızda birçok kaynak yağlı güreşin Osmanlı imparatorluğu zamanından bu güne kadar devam ettiği ve güreşin tekke ve saraylarında yapıldığı tasvir edilmektedir. Uzun yıllardır Kırkpınar yağlı güreş geleneğinin yaşatılması, kültürel bir mirasa sahip çıkılması anlamı taşıdığı gibi, bu büyük organizasyonun kültürel boyutları dışında ekonomik özelliği de oldukça önemlidir. Kırkpınar yağlı güreşleri, ülkenin değişik bölgelerinden müsabakalarına katılan pehlivanlara müsabakalar boyunca kalacak yer istihdamının sağlanması ve pehlivanların yolluk ve ödülleri gibi ekonomik durumları da içermektedir. Geleneksel derleme modeli kullanılarak planlanan bu derleme çalışmasında, konuyla ilgili yayınlanmış bilimsel literatür taranarak, Kırkpınar yağlı güreşleri, pehlivan, altın kemer ve ağalık ile ilgili bilgi verilmiş ve daha sonra Kırkpınar yağlı güreşlerinin son beş organizasyonunun ağalık ihale ücreti ve Kırkpınar yağlı güreşlerinde pehlivanlara ödenen yolluk ve ödüller ile ilgili bilgi verilerek bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kırkpınar, Yağlı Güreş, Yolluk ve Ödüller.

A Conceptual Study Regarding The Grounds And Awards Paid To Pehlivans At The Kırkpınar Oil Wrestling

Abstract

Kırkpınar oil wrestling festival, held in Edirne, Turkey, has been held for 661 years. This traditional and magnificent organization was included in UNESCO's 'Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity' in 2010. When we look at the field studies, it is described that many sources of oil wrestling have continued from the time of the Ottoman Empire to this day and that wrestling was done in lodges and palaces. Keeping the Kırkpınar oil wrestling tradition alive for many years means protecting a cultural heritage, and the economic aspect of this great organization is also very important apart from its cultural dimensions. Kırkpınar oil wrestling also includes economic conditions such as providing employment for the wrestlers participating in their competitions from different regions of the country to stay during the competitions and the wages and awards of the wrestlers. In this compilation study, which was planned using the traditional compilation model, the published scientific literature on the subject was scanned, and information about Kırkpınar oil wrestling, wrestler, golden belt and ağalık was given, an evaluation was made by giving information about the awards.

Keywords: Kırkpınar, Oil Wrestling, Wages and Awards.

GİRİŞ

İnsan topluluklarını millet yapan kültürün başlıca parçalarından biriside spordur (Kahraman, 1989). Ülkemizde "ata sporu" olarak kabul edilen ve olimpiyatlardan sonra en eski spor branşı olarak bilinen "yağlı güreş" gerek ulusal gerekse son zamanlarda uluslararası alanda da yoğun ilgi ile izlenmekte ve takip edilmektedir (Gümüş, 2005). Selçuklular Orta Asya Türk Kültürü'nü, Fars Kültürü ve İslâmi kurallarla birleştirerek Anadolu'da yeni bir kültür yaratmışlardır. Güreş de bu kültür değişiminden etkilenmiştir. Güreş yapılırken uygulanan eski Şamanizm kurallarından vazgeçilerek Farşlıların kuralları uygulanmaya başlanmış ve güreşçi yetiştiren güreş tekkeleri açılmaya başlanmıştır (Kahraman, 1995).

Cumhuriyet dönemi içinde güreşler modern güreş ve geleneksel güreşler olarak ikiye ayrılabilir. Modern güreş, Grekoromen ve Serbest Güreş stillerini kapsar. Geleneksel güreş biçimleri ise yağlı güreş, aba güreşi, karakucak güreşi, kuşak güreşi ve şalvar güreşidir. Türk kültürünün farklı coğrafi çevrelerde kendini gösteren zenginliği, geleneksel güreş türlerindeki çeşitlilik ile de dikkati çeker. Yağlı güreşler, Cumhuriyet döneminde de korunması gereken bir gelenek olarak görülmüş ve desteklenmiştir. Yağlı güreşin belirli kurallar altında yapılabilmesi için uygun yönetmelik çalışmaları 1931 yılında başlamış ve 1996 yılına kadar Güreş Federasyonu bünyesinde yer alan yağlı güreşlerin, Geleneksel Spor Dalları Federasyonu'na bağlanması kararlaştırılmıştır. Yağlı güreşler 1999 yılından itibaren Güreş Federasyonu'nun yağlı güreşler komitesi tarafından düzenlenmiş ve (Yıldıran, 2000), 2022 yılından itibaren Türkiye Geleneksel Güreşler Federasyonunun bünyesinde yer almaya başlamıştır. Kırkpınar yağlı güreşlerinde pehlivanlara verilen yolluk ve ödüller ise Edirne Belediyesi Encümenlerince ve her yıl güreş organizasyonları başlamadan önce resmi karara bağlı olarak belirlenmektedir.

Sporda müsabakaya çıkacak sporcunun hedefi elbette galip olmaktır fakat sporcunun elde ettiği başarılarla aldığı ödüller ve şampiyonluklar amaç değil araç olmalıdır (Gümüş vd., 2016). Ödül, işgörene karşılık verilen yararların tümünü anlatan bir kavramdır. Olumlu sonuçlar (ödüller ve teşvikler), çalışan davranışı üzerinde çok önemli olduğu için, ödül sistemleri sporcu performansı için büyük önem taşımaktadır. Bir organizasyon içinde

ödülün değeri, organizasyonel performansı etkileyen bireysel davranışların temel belirleyicisidir (Demir 2000). Bu temel belirleyici yağlı güreşlerde yolluk ve ödüllerdir.

Türk spor kültüründeki Kırkpınar yağlı güreşlerinin bazı pratiklere ait geleneksel, öğeler sürecindeki Kırkpınar yağlı güreşlerinin son beş organizasyondaki yolluk ve ödül uygulamaları hakkında bilgi verilmiştir. Teorik çerçeve oluşturulurken, konuyla ilgili çeşitli kayıtlara ulaşılmış ve benimde eski bir yağlı güreşçi olarak, bu sporun içerisinden gelmemden dolayı konunun daha derinlemesine değerlendirilerek bilime katkı yapması amaçlanmıştır.

Kırkpınar adı; Orhan Bey'in oğlu Süleyman Paşa komutasındaki kırk yiğitten Ali ve Selim adlı pehlivanların şehit olup gömüldükleri yerden kırk pınarın fışkırması şeklindeki rivayetten gelmektedir. Halk arasında "Rumeli Güreşi" olarak bilinen Kırkpınar Yağlı Güreşleri de ata yadigarı olarak milli ve dini ritüelleri ile Türk örf, adet ve geleneklerini bünyesinde barındıran ve yardımseverlik, misafirperverlik örneklerinin sergilendiği yarışma esasına dayalı bir güreş biçimi olarak tanımlanmaktadır (Küçük ve Silik, 2018).

Güreş yapan sporculara Pehlivan ismi verilmektedir. Pehlivan sıfatı 16. yy. başlarında yalnız sporcular için kullanılmaya başlanmıştır. Pehlivanlara karşı duyulan sevgi ve saygı, pehlivanların güçlü kuvvetli, vücut yapısı ve adaleleri gelişmiş, sağlıklı görünümlü insanlar olmasından kaynaklanır (Erişim A, 2022).

Güreş, Türk' ün milli sporu olarak tarihin ilk devrinden bu yana devam ederek gelmiştir. Eski dönemlerde Türk şölenlerinde güreş tutmak bir töre olarak kabul görmekteydi (Gümüş, 1998). Güreş insanlık tarihinin en eski sporlarından birisidir. İlkel insanlar yaşama ile arasındaki kavgasını sürdürebilmek için her türlü canlıya karşı mücadele vermek zorunda kalınca savunmalarını ancak güreşten kaynaklanan boğuşlar, tutuşlar ve vuruşlarla gerçekleştirmiştir (Tazegül, 2018).

Osmanlı imparatorluğu kurulduktan sonra güreş herkes tarafından sevilen saygı gören ve hatta padişahların yaptığı bir spor haline gelmiştir. Osmanlılarda güreş, Anadolu'da "karakucak" yani kuru güreş ve Rumeli'de ise "yağlı güreş" şeklinde yapılmaktaydı (Gümüş, 1998). Bu şekliyle yağlı güreşin, Trakya ve Balkanlardan yayıldığı bilinmektedir. Fakat 4500 yıl önce yağlı güreşlerin eski toplumlar tarafından da yapıldığı söylenmektedir. Osmanlı İmparatorluğunun Anadolu'dan Rumeli'ye geçmesiyle, tarihi yağlı güreş müsabakaları yapılmaya başlanmıştır (Erişim B, 2022). Türklerin milli sporu olan güreş, nesil' e devam ederek tüm örf ve gelenekler ile ata sporu olarak günümüze kadar gelmiştir. Yağlı güreş, geleneksel bir Türk sporudur. Güreşçiler vücutlarına yağ sürerek güreştikleri için bu şekilde adlandırılır. Güreşçilerin vücutlarını yağlamalarının nedeni, birbirlerini tutmalarını zorlaştırarak, bu sporu büyük güç ve teknik bilgi gerektiren bir spor haline dönüştürmektir (Soygüden, 2018).

İnsanların yüzlerce yıldır biriktirdiği ve taşıdığı bu tür değerlerin ortaya konulması, geçmişteki insan yaşantısından günümüze ulaşan bilgilerin değerlendirilmesi kültürel zenginliğe büyük bir katkı alanını oluşturmaktadır (Çalışkan, 2013). Nitekim Edirne de düzenlenen Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali, 2010 yılında UNESCO'nun "İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne girmiştir. Kırkpınar yağlı güreşleri 661 yıldır düzenlenmektedir (Özdemir ve Çalışkan, 2018). Bu nedenle de, dünyadaki sürekli olarak düzenlenen en eski spor yarışması olması sebebiyle en büyük spor oyunları olarak kabul edilen Olimpiyat Oyunlarını gölgede bıraktığı söylenebilir (Krawietz, 2012).

Türkiye; pehlivan yetiştiren, pehlivanların ve yağlı güreşlerin ilgi gördüğü, geleneksel ürünlerin ve malzemelerin üretildiği bir alandır. Yağlı güreş pehlivanlarının yetiştiği yerler ile yağlı güreşlerin dağılışı gösterdiği çevreler tamamen örtüşür. Bununla birlikte yağlı güreşler, Türkiye'nin her yöresinden insanların ilgisini çekerek geleneksel, sportif ve

kültürel bir etkinlik etrafında toplumsal etkileşime ve kültürel beraberliğe büyük katkıda bulunmaktadır (Özdemir ve Çalışkan, 2018). Özellikle Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde Başpehlivanlık boyunda birinci olan güreşçi büyük ilgi görmekte ve bu başarısından dolayı toplum ve diğer pehlivanlar tarafından saygı görmektedir. Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde son beş organizasyonun Başpehlivanlık boyunda birinci olan pehlivanlar ise şu şekildedir;

- 2017 656. İsmail Balaban
- 2018 657. Orhan Okulu
- 2019 658. Ali Gürbüz
- 2020 659. Covid-19 salgını nedeniyle yapılmamıştır.
- 2021 660. Ali Gürbüz
- 2022 661. Mustafa TAŞ

Yağlı Güreşte Boylar (Eşleşmeler)

Boy sözcüğü; "ortak bir atadan türediklerine inanılan toplumsal ve ekonomik ilişkilerinde anaerkil, ataerkil anlayışı uygulayan geleneksel topluluk, kabile, klan" anlamına gelse de "yağlı güreşte ve karakucakta güreşçinin ağırlığına, gücüne, tekniğine ve yaşına göre güreşmesi gereken bölüm anlamına gelmektedir. Türkiye Güreş Federasyonunun her yıl ocak ayında ilan edeceği geleneksel ve birinci sınıf organizasyonlarda boyalar;

1. Minik Bir Boy
2. Minik İki Boy,
3. Teşvik Bir Boy,
4. Teşvik iki Boy,
5. Tozkoparan Boyu,
6. Ayak Boyu,
7. Deste Küçük Boy,
8. Deste Orta Boy,
9. Deste Büyük Boy,
10. Küçük Orta Küçük Boy,
11. Küçük Orta Büyük Boy,
12. Büyük Orta, Boy
13. Başaltı, Boy
14. Baş, Boy olarak belirtilmiştir (Özdemir, 2018).

Altın Kemer

Kırkpınar Başpehlivanlık boyunda birinci olan pehlivana verilen, Kırkpınar'ın Yağlı Güreşlerinin en büyük ödülüdür. Kırkpınar'da Başpehlivan olan güreşçi, bir yıl süreyle altın kemerin sahibi olur ve bu süre zarfında Başpehlivanın himayesinde kalır. Ancak, aralıksız üç yıl üst üste Başpehlivan olan güreşçi, altın kemerin sürekli sahibi olmaktadır (Erişim C, 2022).

Ağalık

Kırkpınar güreşlerinin en temel öğelerinden birisi ağalık müessesesidir. Önceleri pehlivanları güreşe çağıran, yarışmaları düzenleyen, gelen konukları ağırlayan, yemek ve yatacak yerlerini temin eden, ödülleri veren Kırkpınar Ağalarıydı. Ancak şimdi, ağanın saydığımız bu faaliyetlerinin büyük bir bölümü güreş ağaları ile koordineli bir şekilde Edirne Belediyesince karşılanmaktadır (Uslu, 2017). Böylece Ağa; Kırkpınar'ın "ana sponsorudur" olarak kabul edilmektedir. Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde son beş organizasyonun Ağalık bedelleri şu şekildedir;

2018- 657. Kırkpınar Yağlı Güreşleri Ağası 222 Bin TL Seyfettin Selim,

2019- 658. Kırkpınar Yağlı Güreşleri Ağası 722 Bin TL Seyfettin Selim,

2020- 659. Kırkpınar Yağlı Güreşleri Covid-19 salgını nedeniyle yapılmamıştır.

2021- 660. Kırkpınar Yağlı Güreşleri Ağası 661 Bin TL Seyfettin Selim,

2022-661. Kırkpınar Yağlı Güreşleri Ağası 1 milyon 22 Bin Lira Seyfettin Selim,

2023- 662. Kırkpınar Yağlı Güreşleri Ağası 4 milyon 22 Bin Lira Seyfettin Selim olmuştur. Tarihi Kırkpınar yağlı güreşleri ağası Seyfettin Selim 11 yıl yapmış ve ebedi olarak 3 altın kemerin sahibi olmuştur. (Erişim D, 2022).

Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde Son Beş Yılda Pehlivanlara Dağıtılan Yolluk ve Ödüller

Kırkpınar Yağlı Güreşleri; hem ekonomik, sosyal ve milli hem de dini unsurları bünyesinde barındıran bir spordur. Çünkü Kırkpınar Yağlı Güreşleri ile değişik yörelerden pehlivanların katılımının sağlandığı bir dayanışma ve yardımlaşma örneği göstermektedir (Güven, 1999).

Yağlı güreşlere katılan sporculara çeşitli ödüller verilmektedir. Yağlı güreşte "ödül" olarak kullanılan sözcük yarışmayı kazanan sporcuya eski dönemlerde verilen kullanabileceği bir eşyayı son dönemde ise para ödülleri ifade etmektedir (Kahraman, 2014). Daha eski dönemlerde yağlı güreşlerde verilen ödüller genelde canlı hayvan, yiyecek, kumaş, para ve kullanılacak eşya şeklindeydi. Sporun yaygınlaşması ve buna bağlı olarak da profesyonelleşmeye başlamasıyla beraber sadece para ödülü verilmeye başlanmıştır.

Ödüller, en küçük boydan başlayarak, her boyda galip gelen yani dereceye giren pehlivanlara verilmektedir. En büyük ödül ise başpehlivanlara verilmektedir (Çevik, 2011). Ödüller dereceye giren ilk üç pehlivana verildiği gibi bazen ilk sekize veya ilk onaltı'ya giren pehlivanlara verilirken, yolluklar ise müsabakalara katılan tüm pehlivanlara verilmektedir. Kırkpınar yağlı güreşlerinde son beş organizasyonda pehlivanlara dağıtılan yolluk ve ödüller şu şekildedir;

2017 Yılı

656. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde Başpehlivan olacak güreşçiye, Başpehlivanlık ödülü olarak 42 bin TL verilmiştir. Başpehlivanlık güreşlerinde ikinci olan sporcu 26 bin, üçüncüler ise 13'er bin lira ödül almışlardır. Edirne Belediyesi 656. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde boylarında dereceye giren pehlivanlara toplam 238 bin 100 lira para ödülü dağıtmıştır. 656.

Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde 14 kategoride güreşerek derece alan pehlivanlar ile en iyi peşrev yapan 3 pehlivana Edirne Belediyesi tarafından toplamda 238.100 TL para ödülü verilmiştir. Bunun yanında Edirne Belediyesi tarafından Başaltı güreşlerinin birincisine 21 bin TL, ikincisine 17 bin TL, üçüncülere de 8500'er TL para ödülü verilmiştir. Ayrıca derece yapan tüm pehlivanlar altın, gümüş ve bronz madalyanın sahibi olmuşlardır. 656. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde mücadele eden Başpehlivanlara 1200 TL, Başaltı pehlivanlarına 900 TL, Büyük orta pehlivanlarına 600 TL, Küçük orta büyük boy, Küçük orta küçük boy, Deste Büyük boy, Deste orta boy, Deste küçük boy pehlivanlarına 350 TL, Ayak Boyu, Tozkoparan, Teşvik 2, Teşvik 1, Minik 2 ve Minik 1 Pehlivanlarına 250 TL. yolluk ücreti verilmiştir. Kırkpınar'da güreşen pehlivanlara boylarına göre, yükselecekleri her tur için; Başpehlivanlara 70 TL, Başaltı Pehlivanlarına 50 TL, Büyük Orta Pehlivanlarına 40 TL, Küçük Orta Büyük Boy ve Küçük Orta Küçük Boy Pehlivanlarına 35 TL, Deste Büyük Boy, Deste Orta Boy, Deste Küçük Boy, Ayak Boyu, Tozkoparan, Teşvik 2, Teşvik 1, Minik 2 ve Minik 1 Pehlivanlarına 30 TL tur ücreti verilmiştir (Erişim E, 2022).

2018 Yılı

657. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde Başpehlivan olan güreşçiye 46 bin TL para ödülü verilmiştir. Başpehlivanlık güreşlerinde ikinci olacak pehlivan 28 bin TL, üçüncü olacak 2 pehlivan da 14'er bin TL para ödülü kazanmıştır. 657. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde 14 kategoride güreşerek derece alan pehlivanlar ile en iyi peşrev yapan 3 pehlivana Edirne Belediyesi tarafından toplamda 260 bin 400 TL para ödülü verilmiştir. 657. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde mücadele eden Başpehlivanlara 1300 TL, Başaltı pehlivanlarına 1000 TL, Büyük orta pehlivanlarına 650 TL, Küçük orta büyük Boy, Küçük orta küçük boy, Deste büyük boy, Deste orta boy, Deste küçük boy pehlivanlarına 400 TL, Ayak Boyu, Tozkoparan, Teşvik 2, Teşvik 1, Minik 2 ve Minik 1 Pehlivanlarına 300 TL. yolluk ücreti ödenmiştir. Ayrıca yükselecekleri her tur için; Başpehlivanlar 80 TL, Başaltı Pehlivanları 60 TL, Büyük Orta Pehlivanları 45 TL, Küçük Orta Büyük Boy ve Küçük Orta Küçük Boy Pehlivanlarına 40 TL, Deste Büyük Boy, Deste Orta Boy, Deste Küçük Boy, Ayak Boyu, Tozkoparan, Teşvik 2, Teşvik 1, Minik 2 ve Minik 1 Pehlivanları 35 TL tur ücreti almışlardır (Erişim F, 2022).

2019 Yılı

658. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde Başpehlivan olan güreşçiye 51 bin TL para ödülü verilmiştir. Başpehlivanlık güreşlerinde ikinci olacak pehlivan 31 bin TL, üçüncü olacak 2 pehlivan da 16'şar bin TL para ödülü kazanmıştır. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde katılan Baş pehlivanlara 1400 TL, Başaltı pehlivanlarına 1000 TL, Büyük orta pehlivanlarına 700 TL, Küçük orta boylarına ve Deste boylarına 440 TL, Ayakboyu, Tozkoparan, Teşvik ve Minik boyu pehlivanlarına 330 TL yolluk ücreti ödenmiştir. Ayrıca yükselecekleri her tur için; Başpehlivanlar 90 TL, Başaltı 70 TL, Büyük orta 50 TL, Küçük orta boyları pehlivanlarına 44 TL, Deste boyları, Ayakboyu, Tozkoparan, Teşvik ve Minik boyu pehlivanları 38.50 TL ücret almışlardır (Erişim G, 2022).

2020 Yılı

659. Kırkpınar Yağlı Güreşleri Covid-19 salgını nedeniyle yapılamamıştır.

2021 Yılı

660. Kırkpınar Yağlı güreşlerinde, Başpehlivan olan güreşçiye 60 bin TL para ödülü, altın madalya ve kupa, Başpehlivan ikincisine 38 bin TL, gümüş madalya ve kupa, Başpehlivan üçüncüsü olan 2 güreşçiye de 20'şer bin TL para ödülü, bronz madalya ve kupa verilmiştir. Bu kapsamda Edirne Belediyesi 660. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde tüm kategorilerde ilk üç dereceye girecek pehlivanlara toplam 352 bin 850 lira para ödülü dağıtmıştır. Güreşen pehlivanlara boylarına göre, yükselecekleri her tur için, Başpehlivanlar 110 TL, Başaltı pehlivanları 85 TL, Büyük orta pehlivanları 60 TL, Küçük orta büyük boy ve Küçük orta küçük boy pehlivanları 55 TL, Deste büyük boy, Deste orta boy, Deste küçük boy, Ayak boyu, Tozkoparan, Teşvik 2, Teşvik 1, Minik 2 ve Minik 1 pehlivanları 45 TL ücret almışlardır (Erişim H, 2022).

2022 Yılı

661. Kırkpınar Yağlı güreşlerinde, Başpehlivan olan güreşçiye 75 bin TL para ödülü, altın madalya ve kupa, Başpehlivan ikincisine 48 bin TL, gümüş madalya ve kupa, Başpehlivan üçüncüsü olacak 2 güreşçiye de 25'şer bin TL para ödülü, bronz madalya ve kupa verilmiştir. Tüm kategorilerde ilk üç dereceye girecek pehlivanlara ise toplam 442 bin 300 TL para ödülü dağıtılmıştır. Kategorilerinde ilk 64 sporcu arasında yer alacak pehlivanlara verilecek yolluk ve tur ücretleri, Başpehlivanlara 2100 TL, Başaltı pehlivanlarına 1700 TL, Büyük orta

pehlivanlara 1100 TL, Küçük orta büyük boy, Küçük orta küçük boy, Deste büyük boy, Deste orta boy, Deste küçük boy pehlivanlarına 650 TL, Ayak boyu, Tozkoparan, Teşvik 2, Teşvik 1, Minik 2 ve Minik 1 pehlivanlarına 500 TL yolluk ödenmiştir. Tur ücretleri: Kırkpınar'da güreşen pehlivanlara boylarına göre, yükselecekleri her tur için Başpehlivanlara 140 TL, Başaltı pehlivanlarına 100 TL, Büyük orta pehlivanlarına 80 TL, Küçük orta büyük boy ve Küçük orta küçük boy pehlivanlarına 70 TL, Deste büyük boy, Deste orta boy, Deste küçük boy, Ayak boyu, Tozkoparan, Teşvik 2, Teşvik 1, Minik 2 ve Minik 1 pehlivanlarına 60 TL olarak ödeme yapılmıştır (Erişim I, 2022).

SONUÇ

Spor ürünleri ve organizasyon beklentileri günümüz sporunda köklü değişimlere gidilmesine neden olmuştur. Organizasyonlar spor yaptırmak için değil, daha çok kişilerin, kurumların, ürünlerin tanıtımının ve reklamlarının ön plana çıkarıldığı faaliyetler haline gelmiştir. Kırkpınar yağlı güreşleri, etrafında seyircilerin yeşillik ve düzlüklere oturduğu geleneksel er meydanı yerini, seyircilere, basın mensuplarına, protokol da oturacak siyaset adamlarına göre inşa edilmiş açık spor tesisleri almıştır. Önceleri yağlı güreşlerde pehlivanlar er meydanlarına çağırın cazgır, methiyelerini pehlivanların önceki başarıları, hangi yöreden katıldıkları, kimleri yendikleri üzerine okurken, günümüzde popüler bir kişi, kurum veya sponsor olan herhangi bir firma üzerine yoğunlaşabilmektedir. Hatta kıspetlerin kasnak kısmında firma reklamlarına rastlamak oldukça yaygın bir durumdur. Ekonomik şartların değişmesi, ulaşım şartlarının kolaylaşması nedeniyle seyirci ve sporcu sayısının artışı, modem çağın gereksinimleri, beklentileri değiştirmiş ve organizasyon maliyetlerini arttırmıştır (Karahüseyinoğlu vd., 2010).

Ödül yönetmeliği ve yolluklar, ödül ve yolluklar kanunlarla belirlenmiş. Sistemli ödül ve müsabakalara gelen güreşçilere belli kriterlerde yolluk verilmektedir. Yağlı güreşlerde yolluk ve ödüller Kırkpınar yağlı güreşleri ve Kırkpınar haricinde kalan piyasa güreşleri olarak adlandırılan güreşler olarak iki şekilde değerlendirilebilir. Bunun nedeni ise; Kırkpınar yağlı güreşlerinde yolluklar müsabakalara katılan tüm sporculara verilirken, piyasa güreşlerinin büyük çoğunluğunda genel olarak yolluk verilmezken, yolluk ilk on altıya veya ilk çeyrek finale kalan pehlivanlara, ödüller ise ilk üçe kalan pehlivanlara verilmektedir.

Yağlı güreş ağası yağlı güreş organizasyonlarının maddi destekçiliğini ve manevi hamiliğini üstlenen kişilerdir. Ancak son dönemlerde bu görevi belediyeler ile ortaklaşa yürütmektedirler. Buda yağlı güreşin önemini arttırmakla birlikte medyada daha çok gündeme gelmesine neden olmuştur. Son dönemlerde yağlı güreş kulüplerinin artması sonucunda Türkiye Güreş Federasyonunun yağlı güreşlere verdiği önemi artmış. Bu durum branşla ilgili kuralların tekrar düzenlenmesine, seyir zevkini öne çıkaran kurallarla değiştirilmesine neden olmuştur. Bu nedenlerden dolayı TGF ile ağalar ve belediyeler arasında iletişim artmış, yağlı güreşlerin temel direkleri eskilerde olduğu gibi ağalar ve belediyeler tekrar yağlı güreşe gereken önemi vermeye başlamış, buna bağlı olarak da yağlı güreş tekrar o eski seyircisine kavuşmuş ve pehlivanlara verilen yolluk ve ödüller artmıştır.

KAYNAKLAR

1. Çalışkan, V. (2013). Somut Olmayan Kültürel Miras Değerlerinin Belirlenmesi Sürecinde Coğrafi Yaklaşımların Katkıları: Geleneksel Deve Güreşleri Örneği, Coğrafyacılar Derneği Yıllık Kongresi Bildiriler Kitabı, Fatih Üniversitesi, İstanbul, s. 793.
2. Çevik, D. (2011). Pehlivan, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
3. Demir, İ. (2000). Beden eğitimi ve sporun beceri, yetenek gelişimlerine etkisi (11-13 yaş grubunda eurofit test değerlendirilmesi) Yüksek Lisan Tezi, Sakarya Üniversitesi.
4. ErişimA.(2022).<http://www.tgf.gov.tr/wpcontent/uploads/2014/03/talimat.pdf>. Erişim tarihi: 10.11.2022 adresinden erişildi
5. Erişim, B. (2022). <http://sportistan.com/yaglig-gures-nedir>. adresinden erişildi, Erişim tarihi: 10.11.2022.
6. Erişim,C.(2022). <https://www.edirnekirkpinar.com/tr/yazi/1-ogeler/1-altin-kemer>, adresinden erişildi, Erişim tarihi: 18.10.2022.
7. Erişim,D.(2022). <https://www.edirnekirkpinar.com/tr/biyografiler/1-seyfetin-selim>, adresinden erişildi, Erişim tarihi: 22.12.2022.
8. Erişim, E. (2022). <https://www.iha.com.tr/haber-pehlivanlara-238-bin-tl-para-odulu-647822/>, adresinden erişildi, Erişim tarihi: 09.12.2022.
9. Erişim, F. (2022). <https://www.edirnehaber.org/kirkpinarda-dereceye-girecek-pehlivanlara-para-odulu/30693/> adresinden erişildi, Erişim tarihi: 10.11.2022.
10. Erişim, G. (2022). <https://www.fanatik.com.tr/pehlivanlarintur-ve-yolluk-ucretleri-belirlendi-2072040> adresinden erişildi, Erişim tarihi: 01.11.2022.
11. Erişim,H. (2022). <https://demokratkocaeli.com/haber/8370408/kirkpinarda-ucretler-belli-oldu> adresinden erişildi, Erişim tarihi: 18.10.2022.
12. Erişim,..I.(2022)..<https://www.cnnturk.com/spor/diger-sporlar/kirkpinar-yaglig-gureslerinin-para-odulleri-aciklandi#:~:text=Yolluklar>, adresinden erişildi, Erişim tarihi: 10.11.2022.
13. Gümüş, A. (1998). Güreş Tarihi. Türk Spor Vakfı. Başkent Yayınları, Ankara.
14. Gümüş, H., Saraçlı, S., Ömür, FK., Doğanay, G., Kurtipek, S. (2016). Ortaöğretim öğrencilerinde fair play kavramı.

- International Journal of Science Culture and Sport. 4(2): 430-438.
15. Gümüş, M. (2005). Geleneksel Yağlı Güreş Yapan Sporcuların Antropometrik Profillerinin Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Anatomi Anabilim Dalı, Zonguldak.
  16. Güven, Ö. (1999). Türklerde Spor Kültürü, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
  17. Kahraman, A. (1989). Cumhuriyete Kadar Türk Güreşi, Ankara Kültür Eserleri Dizisi, C. I-II.
  18. Kahraman, A. (1995). Osmanlı Devleti'nde Spor, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
  19. Kahraman, A. (2014). Osmanlı Devleti'nde Spor, Osmanlı Ansiklopedisi, 5. Cilt, Yeni Türkiye Yayınları, İstanbul.
  20. Karahüseyinoğlu, M. F., Tozoğlu, E., Şahin, S., Şebin, K., Nacar, E. (2010). Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin Değişen Gelenekleri/Creating Traditions In Kırkpınar Oil Wrestling. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2).
  21. Krawietz, B. (2012). The sportification and heritagisation of traditional Turkish oil wrestling. *The International Journal of the History of Sport*, 29(15), 2145-2161.
  22. Küçük, MA., Silik, CE. (2018). Hıdırellez Kültüründen Dinî Ritüelli Bir Spora: "Kırkpınar Yağlı Güreşleri". *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 4 (1), 83-96.
  23. Özdemir M. (2018). Yağlı Güreş Folkloru (Antalya İli Örneğinde). Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Antalya.
  24. Özdemir, G., Çalışkan, V. (2018). Geleneksel Bir Sporun Coğrafyası: Türkiye'de Yağlı Güreşler (Kırkpınar-Edirne ve Çardak-Çanakkale Güreşleri). In *International Geography Symposium on the 30th Anniversary of TUCAUM Proceedings*, 3-6.
  25. Soygüden, A. (2018). 656. Kırkpınar Yağlı Güreşlerine Katılan Seyircilerin Sosya-Demografik Özellikleri Ve Katılım Sebepleri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 337-352.
  26. Tazegül, Ü. (2018). Farklı Toplumlardaki Geleneksel Güreşler. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(13), 267-289.
  27. Uslu F. (2017). Türk Yağlı Güreşleri İle İsviçre Schwingen Güreşleri Arasındaki Benzeşen Kültür Dokuları. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 44-59.
  28. Yıldırım, İ. (2000). "Geleneksel Yağlı Güreşlerin, Kültürel, Yapısal ve Bilimsel Açından Modern Minder Güreşiyle Farklılıklarının Değerlendirilmesi", *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1):53-62.